

СТИВЪН КИНГ

ХЕРМАН УОК ОЩЕ Е ЖИВ

Превод от английски: Весела Прошкова, 2016

chitanka.info

На 26 юли 2009 Даян Шулър напуснала със своя миниван „Форд Уиндстар“, модел 2003, палатъчния лагер край езерото Хънтър в Парксвил, щата Ню Йорк В колата били петгодишният ѝ син, двегодишната ѝ дъщеря и трите ѝ племенници. Изглеждала добре (последният човек, който я видял в лагера, се закле, че била „съвсем в час“ и дъхът ѝ не миришел на алкохол), изглеждала добре и след един час, когато нахранила децата в „Макдоналдс“. Не след дълго обаче шофьори на преминаващи коли я забелязали да повръща край шосето. Обадила се на съпруга си, оплакала се, че ѝ е зле, после излязла на Таконик Паркуей и шофирала в насрещното платно почти три километра, без да обръща внимание на клаксоните и мигащите фарове на колите, които като по чудо избягвали сблъсъка с минивана. Накрая се ударила челно в някакъв джип, убивайки себе си и всички (с изключение на сина си) в колата, както и тримата мъже в джипа.

Токсикологичната експертиза доказала, че преди сблъсъка Шулър е изпила десет питиета и е употребила голямо количество марихуана. Съпругът ѝ заявил, че тя не докосва спиртни напитки, обаче експертите от токсикологията никога не грешат. Даян Шулър била пияна до козирката. Възможно ли е след пет години брак (и след като преди сватбата двамата са били гаджета) Даниел Шулър да не е знаел, че жена му е алкохоличка? Да, възможно е. Алкохолиците и наркоманите са много изобретателни и могат дълго да прикриват пагубните си навици. Напиват се и се друсат, защото са пристрастени и от отчаяние.

Точно какво се е случило през онзи ден? Как Даян се е напила толкова бързо и къде е пушила марихуана? Какво ѝ се е въртяло в главата, докато е карала, без да обръща внимание на предупрежденията на другите шофьори, че се движи в насрещното платно? Дали е било нещастен случай, предизвикан от алкохола и от дрогата, или самоубийствен акт, причинил смъртта на други хора, или за необичайна комбинация от двете? Само художествената литература може да даде някакви отговори на тези въпроси. Само чрез белетристиката сме в състояние да мислим за немислимото и може би да стигнем до правдоподобни заключения. Този разказ е моят опит да сторя тъкмо това.

Впрочем, Херман Уок^[1] още е жив. Прочел творбата ми в списание „Атлантик“ и ми изпрати много мило писъмце. Дори ме покани на гости. Много се зарадвах, защото съм му отдавнашен почитател. Той вече гони стоте^[2], а пък аз съм на шейсет и седем. Ако ми е писано да поживея повечко, може би ще приема поканата му.

„Прес Хералд“, Портланд, Мейн, 19 септември 2010:

9 ДУШИ ЗАГИВАТ ПРИ

ЗВЕРСКА КАТАСТРОФА НА МАГИСТРАЛА I-95

ХОРАТА СПОНТАННО ОТДАВАТ ПОЧИТ НА ЖЕРТВИТЕ

РЕПОРТЕР: РЕЙ ДУГАН

По-малко от шест часа след катастрофата край Феърфийлд, при която са загинали двама възрастни и седем деца на

възраст под десет години, хората започват да изразяват почитта си към жертвите. Около участъка от прегорена земя на местопроизшествието са подредени полски цветя, натопени в консервени кутии и в термочаши; девет кръста са забити един до друг в намиращата се наблизо зона за отдих на 109 миля. На мястото, на което са били намерени труповете на най-малките деца, някой е опънал като плакат чаршаф, върху който със спрей е написано:

„АНГЕЛИТЕ СЕ СЪБИРАТ ТУК“.

1.

БРЕНДА ПЕЧЕЛИ 2700 ДОЛАРА ОТ ЛОТАРИЯТА „ИЗБЕРИ 3“ И УСТОЯВА НА ПЪРВИЯ СИ ПОРИВ

Вместо да се изръси за бутилка „Ориндж Драйвър“, за да отпразнува печалбата, Бренда внася пари по сметката за своята Мастъркард, която е опустошена от цяла вечност. После телефонира на агенцията за коли под наем „Херц“ и задава един въпрос. Накрая се обажда на приятелката си Джазмин, която живее в Норт Бъруик, и ѝ съобщава какъв късмет е извадила. Джазмин изпищява от радост и се провиква:

— Малката, ти си богата!

Де да беше така... Бренда обяснява, че е погасила дълга си по кредитната карта и сега, стига да иска, може да вземе под наем шевролет „Експрес“. Служителката от „Херц“ ѝ обяснила, че това е ван, който побира девет души.

— Ще натоварим хлапетата и ще отпрашим за Марс Хил да се видим с вашите и с нашите — добавя. — Ще ги запознаем с внуците им. Ще се пробваме да изцицаме малко мангизи. Навита ли си?

Джазмин се поколебава. В родния ѝ дом (доста идеализирано название за къщурка) в Марс Хил има само едно помещение, пък и да бяха две, тя не иска да гостува на родителите си. Защото ги мрази, и то напълно основателно. Бренда знае причината: бащата на Джази я изнасилвил само седмица, след като навършила петнайсет, и продължил редовно да се вмъква в леглото ѝ. Майка ѝ знаела какво се случва, обаче не си мръднала пръста да му попречи, а когато Джазмин, ридаейки, ѝ се доверила, преспокойно ѝ казала:

— Не бой се, няма да забременееш. Топките му са отрязани.

Джаз се омъжи за Мич Робишо, за да се спаси от тъй наречените си родители, а сега, след осем години, през които е сменила трима

мъже и е родила четири деца, тя е сама. И издържа домоचाдието си със социални помощи, въпреки че шестнайсет часа седмично работи на пързалка за ролери: раздава кънки и продава специални жетони за видеоавтоматите. Шефовете ѝ разрешават да взема със себе си най-малките си деца. Дилайт спи в канцеларията, а тригодишният Труф щъка из залата с видеоигрите и чат-пат си повдига памперса. С него Джаз няма много грижи, въпреки че преди година хвана въшки и двете с Бренда го остригаха до голо. Леле, как пища тогава! Все едно го колежа!

— Останаха ми шест стотачки, след като си оправих борча към банката — продължава Бренда. — Всъщност четиристотин, ако приспадна наема за колата, обаче смятам да го платя с кредитната карта. Ще си вземем стая в „Ред Руф“ и ще гледаме безплатно НВО. Ще си поръчваме храна от близкия ресторант, децата ще се плацикат в басейна. Е, навита ли си? Отговори де.

Наблизо се разнасят викове. Тя крясва:

— *Фреди, престани да дразниш сестра си и ѝ върни играчката!*
— Виковете им събуждат мъничката Фрийдъм. Или се е наакала и сама се е събудила. Непрекъснато пълни пелените. Понякога Бренда си мисли, че единственото, което бебето може, е да се насира. В това отношение се е метнало на баща си.

— Не съм убедена... — промърморва Джазмин, разделяйки на четири срички думата „убедена“.

— Хайде бе, малката! Не се инати! Ще си изкараме супер. Отиваме с автобуса до Джетпорт и вземаме колата. До Марс Хил са около петстотин километра, ще стигнем за четири часа. Момичето от агенцията рече, че хлапетата могат да гледат на дивиди „Малката русалка“ и други готини филмчета.

— Май ще взема да поискам от мама ония пари от кръвнината, преди с баща ми да са ги профукали — замислено промърморва Джазмин.

Преди една година брат ѝ Томи загина в Афганистан, разкъсан от самоделна бомба. Родителите ѝ получиха компенсация от осемдесет хиляди долара. Майка ѝ обеща да ѝ даде известна сума, но издебна момент, в който съпругът ѝ беше в другата стая и не можеше да чуе какво си говорят по телефона. Разбира се, може би парите вече ги няма. Твърде вероятно беше да са ги похарчили до последния цент. Тя

знае, че господин Ебач На Петнайсетгодишни си е купил състезателен мотоциклет „Ямаха“, въпреки че бог знае за чий му е притрябвала на дъртака такава бърза машина. Знае още, че благини — като компенсация от държавата — са само мираж. И Бренда го знае. Всеки път, когато слънцето изгрее и на твоята улица, някой включва дъждовалната машина. И тя винаги надвива слънцето.

— Какво толкова му мислиш? — настойчиво пита Бренда. Адски се е запалила по идеята да натовари хлапетата във вана и да потегли на пътешествие с най-добрата (всъщност единствената) си приятелка от гимназията, която отскоро живее в съседния град. Вярно, че и двете са принудени сами да се борят с живота и да се грижат за общо седем деца, вярно, че сума скапаняци ги прецакаха грозно, но понякога двете още успяват да се позабавляват.

Нещо тупва наблизко. Фреди запищява. Глори го е ударила в окото с пластмасово войниче.

— *Глори, трай, че ще те скъсам от бой!* — провиква се Бренда.

— *Той не ще да ми върне моето Реактивно момиче!* — изпищява Глори и се разревава. Сега плачат и тримата — Фреди, Глори и Фрийдъм — и за миг плътна сива завеса пада пред очите на Бренда. Напоследък ѝ се случва доста често. И как не? Завират се в тристаен апартамент на третия етаж, до нея няма мъж (последният на име Тим се изпари преди шест месеца), живеят предимно на макарони, кока-кола и евтин сладолед от „Уолмарт“, нямат нито климатик, нито кабелна телевизия, а сега тя няма и работа — бачкаше в минимаркет от веригата „Куик Флаш“, обаче фирмата фалира, магазинът вече е към „Он дъ Рън“ и управителят взе на мястото на Бренда мазен мексиканец — нелегален емигрант, защото мексиканецът може да се бъхти по дванайсет-четиринайсет часа дневно. Мазникът се кипри с кърпа за глава и с нахакани мустачки и никога не е забременявал. Момичетата забременяват от него. Глупачките се захласват по напомадените му мустачки, а после — бум! — тестът за бременност от супермаркета дава положителен резултат и се появява още едно бебе.

Бренда знае от опит как стават тези неща. Разправя пред хората, че познава бащата на Фреди, обаче лъже: няколко ноци се напиваше до безпаметност и тогава всички мъже ѝ се струваха симпатяги. А и как да си намери работа с дечурлигата, вързани за полата ѝ? Да остави Фреди да наглежда Глори и да влачи Фрийдъм на тъпите

събеседвания? Сто на сто ще ѝ се отвори парашутът, само че най-много да я назначат на гише в „Макдоналдс“ за автомобилисти или в „Бугър Кинг“. В Портланд има няколко клуба за стриптийз, обаче там не вземат едрогабаритни жени като нея.

Напомня си, че е спечелила от лотарията. Че довечера може да се ширят в двустаен апартамент с климатик в „Ред Руф“. Даже в тристаен. Защо не? Животът ѝ определено се преобръща в положителна посока.

— Брени? — Джаз май е съвсем разколебана — Сериозно ли говориш?

— Да. Не се офлянквай, малката, вече запазих шевролета. Мацката от „Херц“ каза, че е червен. — Понижава глас и добавя: — Този цвят ти носи късмет, нали така?

— Как преведе парите на банката? Онлайн ли? — недоверчиво пита Джазмин, защото знае, че миналия месец Фреди и Глори са се сбили, съборили са на пода лаптопа на приятелката ѝ и той се е повредил.

— Използвах компютъра в *библиотеката*. — Бренда произнася последната дума като на младини, когато живееше в Марс Хил. — Доста е бавен, но си струва чакането заради безплатния интернет. Трети път те питам — навита ли си да отидем?

— Може да си купим бутилка „Алън“ — размечтава се Джазмин. Обожава брендито с кафе, когато може да си го позволи. Всъщност обожава всичко, което може да си позволи.

— Разбира се — кимва Бренда. — И една бутилка „Ориндж Драйвър“ за мен. Обаче няма да пия, докато карам, за да не ми вземат книжката. Само тя ми е останала.

— Как смяташ, ще извърънкаш ли мангизи от вашите?

Бренда си казва, че щом онези, дето ѝ се водят родители, видят децата (стига да подкупи (или да заплаши) хлапетата да се държат прилично), ще се размекнат и тя ще си получи паричките.

— Сигурно — отговаря, — но да не си гъкнала за печалбата от лотарията.

— Естествено. Може да не ми личи, обаче не съм вчерашна.

Двете се изкискват на шегичката, после Бренда пита за четвърти път:

— Навита ли си?

— Еди и Роуз Елън ще пропуснат часовете в училище...

— Голям праз! Навита ли си, или не, малката?

Джазмин дълго мълчи, накрая възкликва:

— Отиваме!

— Отиваме! — извиква и Бренда.

Двете си затананикват, повтаряйки думата, докато трите деца се дерат в жилището на Бренда в Санфорд и най-малко едно (може би две) реват в жилището на Джазмин в Норт Бъруик. Те са две дебелани, които мъжете не поглеждат нито на улицата, нито в бара, освен ако не са пияни и ако наоколо няма по-привлекателни жени. И Бренда, и Джазмин знаят какво си мислят мачовците, когато са на градус: „Като няма избор, и дебелогъзите стават. Особено когато барът вече затваря“. В Марс Хил бяха съученички, а сега живеят в съседни градове и взаимно си помагат, стига да могат. Дебеланите, от които всички извърщат погледи и които са на родили куп дечурлига, напяват „Отиваме, отиваме!“ като две празноглави мажоретки. Така става през септемврийските утрини, когато в осем и половина вече е горещо. Открай време става така.

[1] Херман Уок (27 май 1915-) — американски писател, спечелил „Пулицър“ за публикувания си през 1951 роман „Бунтът на «Кейн»“ (филмиран три години по-късно с участието на Хъмфри Богарт). Известни негови книги са и „Ветровете на войната“, „Война и памет“, „Законодателят“ и др. Най-новата му творба, за която той казва, че ще е последната в живота му, е автобиографичната книга „Моряк и манипулатор — размишленията на един стогодишен автор“, издадена през настоящата 2016 в чест на стогодишния му юбилей. — Б.пр. ↑

[2] Разказът „Херман Уок още е жив“ е включен в настоящия сборник през 2015, когато Херман Уок още не е навършил сто години. — Б.пр. ↑

2.

ВЪЗРАСТНИ ПОЕТ И ПОЕТЕСА, КОИТО НАВРЕМЕТО СА БИЛИ ЛЮБОВНИЦИ В ПАРИЖ СИ УСТРОЙВАТ ПИКНИК ДО ТОАЛЕТНИТЕ

Сега Фил Хенрайд е на седемдесет и осем, а Полин Енслин — на седемдесет и пет. И двамата са кльощави. И двамата носят очила. Вятърът развява побелелите им и оредели коси. Спрели са на място за почивка на магистрала I-95 близо до Феърфийлд, на около трийсет и два километра от Огъста. До централната постройка, която е дъсчена, са тоалетните, изградени от тухли. Изглеждат чудесно. Както се казва, те са последен писък на клозетната мода. Изобщо не миришат. Само преди два месеца Фил, който живее в Мейн и добре познава тази зона за почивка, нямаше да предложи да си устройат тук пикник. През лятото движението на магистралата е много натоварено заради туристите, идващи от другите щати, и от службата за поддържане на хигиената докарват няколко портативни химически тоалетни, които увоняват цялата околност. Сега обаче пластмасовите кабинки са заключени в някой склад и тук е много приятно.

Полин застила с карирана покривка надрасканата с инициали дървена маса под сянката на вековен дъб, и я затиска с кошницата за пикник, за да не я отнесе топлият ветреца. Изважда от кошницата сандвичи, кутия с картофена салата и още една с нарязан пъпеш, както и две парчета яйчен пай. Донесла е и голяма стъклена бутилка с чай от ройбос, в която бодряшки потракват кубчета лед.

— Ако бяхме в Париж, щяхме да прием вино — отбелязва Фил.

— Ако бяхме в Париж, нямаше да ни предстои още сто и трийсет километра пътуване по магистралата — напомня му тя. — Чаят е студен и ободрява. Ще минеш и без вино.

— Не ме разбирай погрешно — не мрънкам. — Той докосва с пръстите си, подути от ревматизма, ръката ѝ (която също е подута, макар и по-малко). — Страхотно пиршество, скъпа моя.

Усмивчат се един на друг. Въпреки че Фил е бил женен три пъти (и е направил пет деца), а зад гърба на Полин са два брака (тя няма деца, но за сметка на това е имала купища любовници и от двата пола), помежду им още има чувства. При това доста силни. Фил хем изпитва изненада, хем не се учудва. На неговата възраст — годинките му са доста, но още не е с единия крак в гроба — вземаш каквото ти падне и се радваш, че ти е излязъл късметът. Целта на пътуването им е Фестивалът на поезията, организиран от филиала на Мейнския университет в Ороно, и макар възнаграждението за участието им да е доста скромно, все пак сумата не е за пренебрегване. Фил има право на служебни разходи, затова се изръси за кадилак от бюрото на „Херц“ на аерогарата в Портланд, където посрещна Полин. Тя се изкиска, като видя кадилака, и заяви че открай време е знаела истината — Фил е хипи менте, — само че в тонът ѝ нямаше и капчица злоба. Може да не беше хипар, но пък беше бунтар по душа и тя много добре знаеше, че няма втори като него. А той знаеше, че въпреки болезките в старите ѝ кокали пътуването с кадилака ѝ харесва.

А сега — пикник. Разбира се, по-късно щяха да им поднесат вечеря в една от студентските столови — задължителната за тези „заведения“ поизстинала порция загадъчно месо, полято със сос. Може да е пилешко или някаква риба — почти винаги е трудно да се разбере. Полин си има название за тази храна — „бежова гнус“. Вечерята за гостуващите поети неизменно се вписва в остроумното определение, освен това ще я сервират чак в осем. Заедно с евтино бяло вино, несъмнено създадено с цел остъргване на червата и стомасите на бивши алкохолици като тях двамата. Храната на импровизирания пикник е много по-вкусна, чаят с лед — освежаващ. Фил стига дотам, че дори си представя как след като се нахранят, ще хване за ръка Полин, ще я отведе сред високата трева зад тоалетните като в онази стара песен на Ван Морисън „Момичето с кафявите очи“ и...

Да, бе. Възрастни поети, чието либидо вече е зациклило на първа предавка, не бива да рискуват и да станат за посмешище. Отнася се най-вече за поети, врели и кипели в живота и опитали всичките му сладости, които си дават сметка, че всеки пореден опит почти сигурно

е обречен на провал и че може да им е последен. „Освен това — казва си Фил — вече прекарах два инфаркта. Бог знае как е тя.“

Полин си мисли: „Не и след като се натъпкахме със сандвичи и с картофена салата, плюс яйчен пай. Но... може би довечера. Твърде е възможно“. Усмивва се на Фил и изважда от кошницата още нещо. Вестник „Ню Йорк Таймс“, купен от същия магазин в Огъста, от който тя се снабди с всичко за пикника, включително с карираната покривка и с бутилката със студен чай. Също като навремето хвърлят ези-тура за раздела „Изкуства и свободно време“. Фил, на чиято книга „Слонове в пламъци“ през 1970 беше присъдена Националната награда за литература, винаги избираше тура и печелеше много по-често, отколкото би трябвало. Днес избира ези... и отново печели.

— Ах, ти, тарикат такъв! — възкликва Полин и му подава страниците.

Хранят се. Четат вестника, който са си поделили. По едно време Полин поднася към устата си поредната хапка от картофената салата, но се спира и заявява:

— Още те обичам, дърт мошенико.

Фил се усмихва. Вятърът развява косата му, напомняща пух от глухарче. Лъскавият му скалп се провижда през нея. Вече не е някогашният наперен младеж от Бруклин, широкоплещест като докер (и цапнат в устата като всички пристанищни хамали), но Полин още вижда в него нещо от онзи млад човек, изпълнен с гняв и отчаяние, но винаги готов да им се надсмее.

— И аз те обичам, Поли — промърморва той.

— С теб сме две дърти откачалки — обявява Полин и прихва. Навремето тя прави секс почти едновременно с кралска особа и с кинозвезда на една тераса под звучащата от грамофона песен „Меги Мей“, изпълнявана на френски от Род Стюарт. Сега жената, която литературен критик от „Ню Йорк Таймс“ беше нарекъл „най-великата съвременна американска поетеса“, се свира в евтино апартаментче в Куинс. — Изнасяме поетични рецитали в задръстени градчета срещу позорни хонорари и си устройваме пикник до крайпътна тоалетна.

— Грешиш. Ние сме още младежи, *bébé*.

— За какво говориш?

— Погледни. — Той ѝ подава първата страница от раздела за изкуства. Полин я взима и вижда снимка на широко усмихнат кльоцав

и сбръчкан възрастен човек със сламена шапка.

ДЕВЕТДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИШНИЯТ УОК

ЩЕ ИЗДАДЕ НОВА КНИГА

ОТ МОТОКО РИЧ

Когато навършат деветдесет и пет (ако изобщо достигнат тази възраст) повечето писатели отдавна са престанали да творят. Не и Херман Уок, автор на прочутите романи „Бунтът на «Кейн»“ (1951) и „Марджъри Морнингстар“ (1955).

Мнозина от онези, които помнят телевизионните сериали, заснети по пространните му творби за Втората световна война „Ветровете на войната“ (1971) и „Война и памет“ (1978), вече са пенсионери. Самият Уок достигна пенсионна възраст още през 1980.

Той обаче няма намерение да се оттегли в заслужена почивка. Само година преди да навърши деветдесет, Херман Уок изненадващо публикува романа „Дупка в Тексас“, който получи много добри отзиви от литературните критици, а по-късно през настоящата година се очаква неговото есе с обема на книга „Езикът, на който Бог говори“. Това ли е последната му дума?

„Така или иначе не съм подготвен за разговор на тази тема — усмихнато заяви Уок. — Идеите не престават да ни спхождат, когато остареем. Тялото отслабва и силите намаляват, но не и думите.“

На въпроса за неговата

Продължава на стр.19

Полин се вира в набръчканото лице под дръзко килнатата сламена шапка и внезапно сълзи парват очите ѝ.

— Тялото отслабва и силите намаляват, но не и думите — прошепва. — Прекрасно е.

— Чела ли си негов роман? — пита Фил.

— „Марджъри Морнингстар“. Когато бях много млада. Досадна възхвала на девствеността, но ме грабна против волята ми. А ти?

— Опитах се да прочета „Йънгблъд Хоук“, обаче не я довърших. И все пак... човекът продължава да пише. И колкото и да е невероятно, спокойно може да ни е баща. — Фил сгъва вестника и го пуска в кошницата за пикник. Недалеч от тях малкото коли по магистралата профучават под високото септемврийско небе, осеяно с рехави облачета. — Преди да потеглим отново, искаш ли като навремето да поиграем на „Да се разменим“? Полин се позамисля, после кимва. Минали са много години, откакто е слушала някой да чете стихотворенията ѝ, и преживяването винаги ѝ се струва странно — все едно излиза от тялото си и се наблюдава от страни, — но защо не? Сам-сами са на мястото за отдих.

— Добре. В чест на Херман Уок, който още е с ума си и продължава да пише. Папката със стихотворенията ми е в предния джоб на сака.

— Нима ми разрешаваш да ти ровя из вещите?

Полин иронично се усмихва (колко позната му е тази усмивка!), стиска клепачи и вдига лице към слънцето, радвайки се на топлината му. Не след дълго ще застудее, но сега времето е нетипично горещо.

— Разрешавам ти да ровиш навсякъде, Филип. — Тя поотваря едното си око и намига — странно колко прелъстително е това намигване. — Изучавай ме колкото ти душа иска.

— Ще го имам предвид. — Той тръгва към взетия под наем кадилак.

„*Поети, пътуващи с кадилак* — мисли си Полин Енслин. — *Върхът на абсурда.*“ — Известно време наблюдава колите, преминаващи по магистралата. После взема вестника и отново се визира в изпитото, усмихнато лице на възрастния писател. Още е жив. Може би в този момент седи във вътрешния двор на къщата си и се визира в синьото септемврийско небе; на масата са бележникът му и чаша с минерална вода (или с вино, ако стомахът му не се бунтува срещу алкохола). — „*Ако Бог наистина съществува, понякога е много щедър.*“

Чака Фил да се върне с папката с творбите ѝ и с някой от любимите си бележници, на които записва стиховете си. Ще поиграят на „Да се разменим“. Довечера може би ще поиграят на друго. Отново си казва, че не е изключено.

3.

СЕДНАЛА ЗАД ВОЛАНА НА ШЕВРОЛЕТА, БРЕНДА СЕ ЧУВСТВА КАТО В КАБИНАТА НА РЕАКТИВЕН ИЗТРЕБИТЕЛ

Шевролетът е бъкан от електроника. Има сателитно радио и джипиес с монитор. Когато даваш на заден, камерите показват на дисплея дали зад теб има кола или някакво препятствие. Уредите на таблото блещукат, в купето мирише на ново, което си е съвсем нормално, след като одомерът показва, че автомобилът е изминал само седемстотин и петдесет мили. За първи път в живота си Бренда е зад волана на толкова нова кола. С натискане на различните бутони се проверява каква е средната скорост на автомобила, колко мили се изминават с един галон гориво и колко бензин има в резервоара. Двигателят работи почти безшумно. Предните седалки са тапицирани със светлобежова изкуствена кожа, успешно имитираща истинска. Амортизаторите са великолепни.

Отзад е монтирано дивиди с прибиращ се екран. „Малката русалка“ не тръгва, понеже Труф веднъж размаза върху диска фъстъчено масло, но на дечурлигата им стига и „Шрек“, въпреки че всички са го гледали милиард пъти. Тръпката е в това да гледаш филм, докато пътуваш с кола! Фрийдъм дреме на седалката между Фреди и Глори; Дилайт, шестмесечното бебе на Джазмин, спи на скута ѝ, обаче другите пет хлапета са се нагъчкали на задните седалки и не откъсват очи от екрана. Толкова са запленени, че чак са зяпнали. Еди, синът на Джазмин, си бърка в носа, слюнка се стича по брадичката на по-голямата му сестра Роуз Елън, но поне двамата мируват и за първи път не се джафкат. Сякаш са хипнотизирани.

Бренда би трябвало да е щастлива. Хлапетата кротуват, магистралата, разстилаща се пред очите ѝ, прилича на самолетна писта, тя шофира чисто нов ван и откакто излязоха от Портланд,

движението не е много натоварено. Дигиталният спидометър показва 70 мили в час, а двигателят работи спокойно, сякаш шевролетът се движи с много по-ниска скорост. Въпреки това сивата завеса отново започва да се спуска пред погледа ѝ.

В крайна сметка ванът не е неин, ще се наложи да го върне на агенцията за коли под наем. Постъпи глупаво, като пръсна толкова пари за това пътуване. Какво я чака в Марс Хил? В тъпия, шибан Марс Хил? Ще поръчат храна от „Раунд Тъп“, където тя беше сервитьорка, докато още учеше в гимназията и беше стройна като фиданка: хамбургери и пържени картопки, опаковани в прозрачно фолио. Децата ще се плацикат в басейна преди и може би след вечерята. Най-малко едно ще се удари и ще се разциври. Де късмет да е само едно, а не повече. Глори ще мрънка, че водата е студена, макар да не е. Непрекъснато се оплаква. Ще се оплаква през целия си живот. Бренда мрази мрънкането ѝ — идва ѝ да ѝ каже, че се е метнала на баща си, но в интерес на истината малката се е метнала и на двамата си родители. Мъчно ѝ е за бедното дете. Всъщност за всичките бедни дечица. Представя си бъдещия си живот — поход в пустиня под слънце, което никога не залязва.

Поглежда към Джазмин — дано приятелката ѝ каже нещо смешно и я развесели, — но се слисва — Джаз плаче. Плаче беззвучно, сълзите оставят блестящи дири по страните ѝ. Мъничката Дилайт спи на скута ѝ и смуче палеца си вместо биберон. Веднъж Джазмин я зашлеви, като я видя да го пъха в устичката си, ама има ли смисъл да удряш шестмесечно бебе? Все едно да удряш врата. Понякога обаче го правиш. Понякога не можеш да се сдържиш. Не искаш да се сдържиш. Бренда го знае от собствен опит.

— Какво ти е, малката? — пита приятелката си.

— Нищо ми няма. Не ми обръщай внимание, гледай пътя.

Зад тях Магарето казва нещо смешно на Шрек и децата започват да се кискат. Не и Глори — очите ѝ се притварят, скоро ще заспи.

— Хайде де, сподели. Нали сме приятелки.

— *Нищо ми няма!* — Джазмин се привежда над спящото бебе. Детската му седалка е на пода. Най-отгоре върху купчината пелени за еднократна употреба се мъдри бутилката с бренди, която купиша от Южен Портланд, преди да излязат на магистралата. Джаз е отпила от нея само два пъти, но сега я надига, жадно изпива две големи глътки,

после завинтва капачката. Сълзите продължават да се стичат по лицето ѝ. — И да кажа, че ми има, все тая.

— Заради Томи ли е? Заради брат ти ли?

Джазмин гневно се засмива:

— Няма да ми дадат и цент от онези мангизи, хич не се и надявам. Майка ми ще обвини баща ми, щото така е по-лесно, обаче и тя се стиска. Така или иначе повечето вече са профукани. А ти смяташ ли, че вашите ще кихнат нещичко?

— Да. Надявам се — отговаря Бренда и мислено добавя: „О, да, може би ще ми пуснат нещичко“.

Например четирийсет долара, колкото да напълни плик и половина с провизии от супермаркета. Или два плика, ако изреже купоните от седмичната рекламна брошура „Чичо Хенри — размени или купи“. Като си представя как прелиства безплатния каталог — Библията на бедняците — и пръстите ѝ се изцапват с печатарско мастило, сивотата пред очите ѝ сякаш се сгъстява. През този септемврийски следобед времето е прекрасно, топло е като през лятото, обаче свят, в който зависиш от бедняшки каталог, е скапан, черен свят. „Как народихме толкова деца? — пита се тя. — Сякаш беше вчера, като позволих на ченгето Майк Хигинс да ме опипва зад железарията.“

— Стискам ти палци. — Джазмин преглъща сълзите си. — Бас държа, че в двора на нашите ще видя три нови бензинови колички с дистанционно, обаче дъртаците ще се жалват, че са стигнали до просешка тояга. Знаеш ли какво ще каже баща ми, като види децата? „Гледай да не пипат нищичко“ — това ще ми каже.

— Може да се е променил — опитва се да я успокои Бренда. — Да е станал по-мекосърдечен.

— Да, бе, на куково лято!

Роуз Елън задрямва. Отпуска глава на рамото на брат си Еди, обаче той я удря по ръката. Роуз Елън разтърква болното място и започва да циври, но скоро отново гледа „Шрек“. По брадичката ѝ още се стича слюнка. Бренда си мисли, че така малката прилича на слабоумна, което не е далеч от истината.

— Не знам как да те разведря — промърморва. — Така или иначе ще си изкараме добре. Хотел „Ред Руф“, скъпа! Басейн!

— О, да! И в един през нощта някой ще затропа на стената и ще закрещи да си усмиря бебето. Сякаш искам Ди да не може да заспи, понеже всичките ѝ зъбки са решили да пробият наведнъж. — Джазмин отново отпива от брeндитo и подава бутилката на приятелката си. Бренда знае, че не бива да пие, докато шофира, обаче наблизо не се виждат ченгета, пък и няма да е голяма загуба, ако ѝ отнемат книжката. Колата беше на Тим и той отпраши с нея, ама и без това бракмата се държеше на честна дума. Дали алкохолът няма да разсее мъглата в главата ѝ? Взима бутилката и я надига. Само една глътчица, но топлото брeнди е като слънчев лъч в мрака, затова тя отпива още веднъж.

— В края на месеца затварят пързалката — прошепва Джазмин и отново посяга към бутилката.

— О, не!

— О, да! — Джазмин се вира в предното стъкло, сякаш хипнотизирана от пътя, разстилащ се пред тях като топ сиво платно. — Джак най-после фалира, ама още от миналата година беше ясно накъде вървят нещата. Така или иначе ще загубя деветдесетте долара, дето ги взимам всяка седмица — добавя и отпива от брeндитo. Мъничката Дилайт на скута ѝ се размърдва и отново заспива, пъхнала палеца в устата си „Където — мисли си Бренда — след някоя и друга година хлапак като Майк Хигинс ще поиска да си пъхне оная работа. И тя сигурно ще му позволи. Аз позволявах. Също и Джаз. Така е, откакто свят светува“.

Зад тях принцеса Фиона казва нещо смешно, но нито едно дете не се засмива. Хлапетата вече задрямват, дори Еди и Фреди — момченцата с имена на герои от ситком.

— Светът е гаден... сив — изтърсва Бренда и се изненадва — не е знаела, че ще го каже на глас.

Приятелката ѝ слисано я поглежда:

— Естествено. Май най-после започваш да вдяваш.

— Подай ми брeндитo — промърморва Бренда. Отпива още малко от бутилката и я връща. — Край, писна ми!

Джазмин накланя глава и палаво се усмихва — също както навремето в клас през петъчните следобеди. Усмивката е в разрез със сълзите, стичащи се от зачервените ѝ очи и лъщящи по лицето ѝ.

— Сигурна ли си?

Бренда не отговаря, само настъпва още по-силно газта. Сега дигиталният спидометър показва 80.

4.

„ТИ СИ ПРЪВ“ — КАЗВА ПОЛИН

Внезапно я обзема свян, страхува се да чуе своите слова, изречени от Фил — сигурно ще са гръмки, но неистински като онези бури, при които небето трещи, но дъждовните капки се изпаряват, преди да стигнат земята. Само че е забравила разликата между начина му на говорене пред публиката (бомбастичен и малко мелодраматичен като на адвокат от някой филм, произнасящ заключителната си реч пред съдебните заседатели) и когато е в компанията на един-двама приятели (и не е пил алкохол). Сега гласът му е потих, по-мил и на нея ѝ е приятно да слуша как той чете стиховете ѝ. Всъщност изпитва нещо повече от удоволствие — чувства благодарност, защото прочетени от него, стиховете ѝ се струват много по-хубави.

*Сенките обсипват пътя сред околното мъртвило
с целувки от устни с черно червило.
Топящи се преспи из нивите мокри,
напомнят захвърлени булчински рокли.
Надига се мъгла и се превръща в златен прах.
Облаците се раздират на зигзаг.
То си пробива път през тях!
За пет секунди все едно е лято,
аз съм на седемнайсет пак,
на скута ми лежи букет цветя.*

Фил оставя листа хартия. Полин се взира в него — усмихва се леко, но е и малко притеснена. Той кимва:

— Хубаво е, скъпа. Прекрасно! А сега е твой ред.

Полин отваря бележника му, намира стихотворението, което според нея е последното, и прелиства четири-пет страници —

небрежно изписани, със задрасквания — знак, че са чернови. Знае как работи някогашният ѝ любовник и продължава да прелиства бележника, докато стига до прегледно написан текст. Показва го на Фил. Той кимва, обръща се и се заглежда в магистралата. Хубаво им е тук, приятно е да са заедно и мъничко да флиртуват, но скоро трябва да потеглят отново. Не бива да закъсняват.

Зърва яркочервен ван, който се движи твърде бързо.

Полин започва да чете.

5.

БРЕНДА ВИЖДА РОГ НА ИЗОБИЛИЕТО, КОЙТО ПРЕЛИВА ОТ ИЗГНИЛИ ПЛОДОВЕ

„Ама разбира се — казва си. — Точно така. Ден на благодарността за малоумни.“

Фреди ще постъпи в армията и също като Томи, брата на Джазмин, ще воюва в далечни страни. Еди и Труф, синовете на Джазми, ще последват примера му. Ще си купят мощни коли, когато (и ако) се върнат у дома, стига дотогава петролните кладенци да не са пресъхнали. А момичетата? Ще си хванат гаджета, които ще им отнемат девствеността, докато по телевизора върви глупаво състезание. Ще повярват на обещанията на момчетата, че „ще го извадят навреме“. Ще народят цяла сюррия деца, ще пържат месо за вечеря и ще напълнеят като самата нея и като Джазми. Ще пушат по малко трева и ще се тъпчат с евтин сладолед от „Уолмарт“. Може би само съдбата на Роуз Елън ще е различна. Тя не е наред с главата. Дори в осми клас лигите пак ще й текат по брадичката. Седемте деца ще имат седемнайсет отрочета, които ще се сдобият със седемдесет наследници, които пък ще имат сто деца. Бренда си представя бъдещето като парад на тътрещи се дебили: някои са с прокъсани джинси, през които се вижда бельото им, други — с тениски с емблемите на хевиметъл групи, трети — с мърляви униформи на сервитьорки, четвърти носят ластични панталони, купени от „Кеймарт“, и с етикети „Произведено в Парагвай“, пришити от вътрешната страна на седалищата. Представя си грамадната им купчина играчки „Фишър Прайс“, които по-късно ще бъдат пробутвани на гаражни разпродажби (откъдето са били купени преди време). Някогашните деца ще купуват стоките, рекламирани по телевизията, ще си опустошават кредитните карти, както тя опустоши своята... и както ще я опустошава и в бъдеще, защото знае, че печалбата от лотарията е била щастлива случайност. Щастлива ли? Всъщност е

гавра на съдбата. Животът е ръждясал тас за кола, захвърлен в крайпътната канавка, и продължава. Тя никога повече няма да се чувства като в кабината на реактивен изтребител. Край на фантазиите. Корабът потъва, няма спасителни лодки, нито камера, заснемаща случващото се с нея. Това е реалност, а не риалити шоу.

„Шрек“ е свършил и децата — дори Еди — са заспали. Роуз Елън отново е отпуснала глава на рамото му. Хърка като старица. Ръцете ѝ са издрани до кръв чак до раменете, защото почти непрекъснато се чеше.

Джазмин завинтва бутилката с брендито и я пуска обратно в детската седалка на пода, после тихо казва:

— Като бях на пет, вярвах, че еднорозите съществуват.

— И аз — промърморва Бренда. — Колко ли може да вдигне този звяр?

Джазмин отново се заглежда в шосето. Профучават край синя табела с надпис „ЗОНА ЗА ПОЧИВКА — 1 МИЛЯ“. Платната и в двете посоки са празни, не се задават никакви превозни средства.

— Ами, да проверим — подхвърля.

Спидометърът се превърта от 80 на 85 мили в час.

После на 87. Бренда още не е натиснала докрай газта. Всички деца спят.

Шевролетът стремглаво се носи към мястото за почивка. На паркинга има само една кола. Изглежда луксозна, може би е линкълн или кадилак. *„И аз можех да взема такава — мисли си Бренда. — Имах достатъчно пари, но децата са прекалено много. Нямах да се поберат.“* Да, все така става в живота ѝ — мястото е малко, децата — твърде много.

Извърща очи от шосето и поглежда жената, с която са приятелки още от гимназията и която сега живее в съседния град. Джазмин също я поглежда. Ванът вече се движи със сто мили в час и започва да поднася.

Джазмин кимва, вдига от скута си бебето и го притиска до едрите си гърди. Палецът-биберон още е в устичката му.

Бренда също кимва. Натиска още малко педала, после дава газ до дупка.

6. „СПРИ, ПОЛИ, СПРИ!“

Той вкопча в рамото ѝ костеливите си пръсти, Полин се сепва, отмества очи от страницата в бележника (стихотворението е доста по-дълго от нейното, но вече е стигнала до последните три-четири стиха) и вижда, че Фил се вира в магистралата. Зяпнал е, очите му сякаш ще изскочат и ще се ударят в стъклата на очилата му. Полин проследява погледа му и вижда как червеният ван се отклонява от платното в аварийната лента и се понася към рампата, отвеждаща към мястото за отдих. Движи се прекалено бързо и не може да вземе завоя. Стрелва се през рампата (скоростта му е минимум 90 мили в час), заорава в хълма и се удря в едно дърво. Чува се глухо бумтене, последвано от трясък. Предното стъкло се разбива на хиляди парченца; за миг мъничките отломки, напомнящи стъклени камъчета, заблестяват под слънцето и през ума на Полин минава *светотатствена* мисъл: „Каква красота!“.

От удара в дървото ванът се разцепва на две. Нещо (Фил Хенрайд не иска да повярва, че това е дете) полита нагоре, после тупва в тревата. В този момент пламъци обгръщат резервоара на шевролета и Полин изпищява.

Фил се затичва надолу по хълма и прескача дъсчената ограда, все едно не е възрастен мъж, а някогашният младеж. Напоследък често мисли за прекараните инфаркти, но докато тича към горящия ван, изобщо не се сеща, че има болно сърце.

Облачни сенки плуват над поляната и докосват с призрачни целувки тревата и детелините. Полските цветя свеждат главици.

Фил спира на двайсетина метра от разполовения ван, превърнал се в клада, жегата парва лицето му. Вижда каквото очаква — няма оцелели, — но не си е представял, че мъртвите ще са толкова много. Вижда кръв по детелините. Наоколо блещукат червени стъкълца от счупен стоп — все едно някой е разсипал ягоди в тревата. Откъсната ръка е заклецена в храстите. Пластмасова бебешка седалка се разтапя сред пламъците. Наблизо се въргалят обувки.

Задъхвайки се, Полин се приближава до него. По-безумни от разчорлената ѝ коса са само очите ѝ.

— Не гледай — казва ѝ.

— Каква е тази миризма? Фил, на какво *мирише*?

— На горящ бензин и гума — отговаря той, въпреки че вероятно въпросът ѝ е за *другата* миризма. — Не гледай. Върни се при колата и... имаш ли мобилен телефон?

— Разбира се, че...

— Върни се и се обади на 911. Не гледай този ужас. Не бива.

И той не иска да го гледа, но не може да извърне очи. Колко са загиналите? Вижда труповете на минимум три деца и на един възрастен — може би е на жена, но не е сигурен. Обаче обувките... обувките са толкова много... има и кутия с дивидита, на която са нарисувани герои от комикси...

— Ами ако не мога да се свържа? — пита Полин.

Фил посочва първо димящите останки от вана, после — тричетири автомобила, които вече влизат в паркинга на зоната за отдих:

— Няма значение дали ще се свържеш, но се опитай.

Полин прави няколко крачки, после се обръща. Сълзи се стичат от очите ѝ.

— Фил... колко са?

— Не знам. Много. Поне половин дузина. Тръгвай, Поли. Може би има оцелели.

— Много добре знаеш, че няма — изхлипва тя. — Проклетата кола летеше като ракета — добавя и трмаво се закатерва по хълма. На половината път до паркинга (където спират още автомобили) ѝ хрумва ужасяваща мисъл и се обръща — сигурна е, че ще види проснат в тревата стария си приятел и любовник — припаднал е или го е покосил смъртоносен сърдечен удар. Той обаче е на крака и предпазливо обикаля около обгърнатата от пламъци лява половина от вана. След секунда сваля шикозното си спортно сако с кожени кръпки на лактите. Коленичи и покрива нещо с него. Или дете, или част от трупа на възрастен човек. После се изправя и продължава обиколката.

Полин продължава да се катери по хълма. Хрумва ѝ, че докато през целия си живот и двамата са се опитвали да сътворят красота чрез думите, са робували на една илюзия. Или пък са станали жертва на шега, изиграна на деца, егоистично отказали да пораснат. Да, май е

второто. „Глупавите, себични деца заслужават да бъдат напляскани“ — мисли си.

Най-после, задъхвайки се, стига до паркинга, вижда как страниците от „Таймс“ бавно се премятат по тревата под полъха на лекия ветрец и си казва: „*Няма страшно. Херман Уок още е жив и пише книга за езика, на който говори Бог. Херман Уок мисли, че тялото отслабва и силите намаляват, но не и думите. Значи това долу е в реда на нещата, нали?*“.

Мъж и жена дотичват след нея. Жената започва да снима с мобилния си телефон. Полин Енслин не е изненадана. Вероятно покъсно непознатата ще покаже снимките на приятелите си. После ще пийнат по нещо, ще вечерят и ще разговарят за Божията милост и как за всичко си има причина. Концепцията за Божията милост е чудесна дотогава, докато Той се смиява над теб и погубва други хора.

— Какво се случи? — извиква мъжът; привел се е към нея и крещи почти в лицето ѝ. — Какво става, мамка му?

Стар поет в подножието на хълма — ето какво става. Свалил е ризата си, за да покрие друг труп. Ребрата му се броят през белезникавата му кожа. Той коленичи и разстила дрехата си. Вдига ръце към небето, после ги притиска до главата си.

Полин също е поетеса и е способна да отговори на зяпача на езика, на който говори Бог:

— На какво ти прилича, шибаняко?

На Оуен Кинг и Херман Уок

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.